

GAZETA LWOWSKA

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI:
LWÓW, UL. SŁOWACKIEGO 6. I-sze p.
Redaktor naczelny przyjmuje codziennie
od godziny 11—12.
Listy należy frankować. — Reklamacje otwarte
wolne od opłaty.

Telefony:
REDAKCJI
21—18
ADMINISTRACJI
21—17

WYCHODZI CODZIENNIE O GODZINIE 3-ciej POPO-
LUDNIU Z WYJĄTKIEM DNI POŚWIĄTECZNYCH

REDAKTOR NACZELNY I ODPOWIEDZIALNY
Dr. MARCELI SZAROTA.

CENA
NUMERU

20 gr.

PRENUMERATA:

Miejscowa miesięcznie: bez dostawy do domu 4:80 — z dostawą 5:30. — Zamiejscowa miesięcznie z przesyłką pocztową 5:30 — Zagranicą 7— P. K. O. Nr. 141.690

W Święto Wielkiej Rumunii.

Z całą serdeczną radością i niekłamaniem uczuciami przyjaźni przyłącza się Naród polski do wielkiego Święta, które państwo Rumuńskie obchodzić będzie w dniu jutrzejszym.

1 grudnia 1918 r. (a więc 13-cie lat temu) zaszły w życiu narodu rumuńskiego dwa zdarzenia, które były nietylko odkupieniem cierpień Rumunii w czasie wojny światowej, ale zarazem spełnieniem wiekowych tęsknot tego rycerskiego narodu, strażącego na kresach cywilizacji europejskiej. W tym dniu historycznym, w dwa tygodnie po zamartwychwstaniu Niepodległej Polski, wkroczył król rumuński Ferdynand I. zwycięsko do opuszczonej niegdyś stolicy swego państwa, i w tym samym dniu 1 grudnia, Rumuni siedmiogrodzcy, na Zgromadzeniu Narodowym w Alba Julia opowiedzieli się za przyłączeniem do królestwa Rumuńskiego. A ponieważ jeszcze przedtem powróciła na łono wspólnej rumuńskiej ojczyzny Bessarabia i Bukowina, przeto dzień 1 grudnia 1918 r. uważa można za epokową w dziejach bratniego nam narodu datę: powstania Wielkiej Rumunii.

Nie potrzeba dzisiaj przypominać żadnemu Polakowi, jak ściśle wzięły historyczne, jak mnogie i wysokie zadania i wspólne cele łączyły zawsze naród polski z bliskim rumuńskim sąsiadem. Dzisiaj jest Rumunia — obok Francji — najbliższą naszą sojuszniczką, dlatego znamy się wzajemnie coraz lepiej i rozumiemy się coraz dokładniej.

Już od zarania dziejów postawiły nas losy na wspólnym, obronnym szancku od Wschodu. Łączyła nas wspólna cywilizacja łacińska, wiązały nas ze sobą wspólne interesy, wiązały nas nawet wspólny wróg: Turek i Tatarzyn, który tylokrotnie wpadał w polskie i mołdawske - wołoskie dzierzawy. Istniały wprawdzie między nami a przodkami dzisiejszych Rumunów często różne nieporozumienia a nawet krwawe zamieszki, wywoływane zwykle epizodami dynastycznymi; ale miały one szybką, przemieniającą się w zaufanie i przyjaźń, wzmacnianą węzłami krwi z miedzyrodzinnym rodem polskim.

Uczni rumuńscy, z znakomitym, światowej sławy historykiem, prof. Jorgą, na czele, wykazali dowodnie, ile cennych zdobyczy kulturalnych zawdzięczała dawna Wołoszczyzna i Mołdawja — Polsce, ile polskich wpływów i tradycji żyje w Rumunii jeszcze dotychczas; nauka rumuńska nie wstydi się bynajmniej akcentować tego w licznych pracach, ogłaszanych nawet w czasopiśmie polskich. Ale i my przyznajemy, że niejedno dobre wzięliśmy od rumuńskiego narodu, a z wzruszeniem głębokim wspominamy tę gościnność serdeczną Rumunów i te braterskie ich ręce, które wyciągały się zawsze ku naszym emigracjom politycznym, począwszy od Konfederacji Barskiej aż po działaczy i wychodźców ostatniego naszego Powstania. Dla wielu Polaków stawała się w XIX w. Rumunia, jakby drugą ojczyzną, a Polacy — w służbie rumuńskiej zyskiwali sobie w tym kraju

zawsze serdeczną opiekę państwa i przyjaźń rumuńskiego narodu.

To też dziwnym jakimś zrządzeniem Opatrzności odrodzenie obu naszych Państw i Narodów — zbiegło się przed 13 laty w tych samych niemal tygodniach. Słusznie ktoś zauważył, że źródło sojuszu polsko - rumuńskiego, zawartego później, było już znacznie wcześniej: było już wtedy, gdy — w lunach oddalających się bolszewickich pożarów — „dzika dywizja” generała Lucjana Żeligowskiego wracała przez rumuńską Bessarabję do Polski.

Sojusz polsko - rumuński pogłębiał się z każdym następnym rokiem coraz silniej, a dzisiaj opiera się na podstawach daleko potężniejszych, niż postanowienia choćby najszczęśliwszych formalnych traktatów. Oba Państwa i Narody widzą nietylko wspólne cele swej polityki czy swoich

interesów gospodarczo - handlowych; dyktuje im tę poprzysiężoną wzajemnie łączność i wierność nie tylko wspólna granica i wspólny, niespokojny sąsiad od Wschodu, gotowy każdej chwili stać się nieprzyjacielem.

Przemówiły już dawno do siebie serca i intelekty obydwóch narodów, znajomych sobie od wieków. Mamy w serdecznej pamięci gorące uczucia narodu rumuńskiego, okazywane naszemu wielkiemu bohaterowi narodowemu, Józefowi Piłsudskiemu, w czasie Jego podróży wypoczynkowych do Rumunii, której Marszałek jest szczerym wielbicielem. Wiemy, że osobistości Prezydenta Mościckiego i Marszałka Piłsudskiego są w narodzie rumuńskim równie znane i kochane, jak u nas piękna i mocna indywidualność króla Karola II, ujmująca postać następcy tronu, ks. Michała i wielkiego uczonego premiera rumuńskiego, prof. Jorgi.

Elita obu narodów styka się coraz częściej ze sobą; splotły się już serdecznie nasze zainteresowania kulturalne, naukowe, literackie; odwiedzamy się nawzajem, cieszymy się radośnie temi odwiedzinami, „pisujemy” nawet do siebie. Towarzystwa polsko-rumuńskie i uroczystości rumuńsko-polskie przybrały już od dłuższego czasu jakiś bliski, prawie rodzinny, charakter.

Dzieli nas coraz mniej, a łączy nas coraz więcej; nie ulega też wątpliwości, że jako dobrzy sojusznicy usuwać będziemy dalej to wszystko, coby mąciło mogło tak pięknie, tak szczerze nawiązane stosunki.

W dniu dzisiejszego Święta Zjednoczonej Rumunii — gdy Rząd nasz składać będzie gratulacje Rządowi Rumuńskiemu — społeczeństwo polskie, a zwłaszcza nasze społeczeństwo kresowe, życzy Rumunom: wszelkiego szczęścia na przyszłość i wszelkiego wspólnego szczęścia na tych drogach myśli i uczuć, które łączyły oba nasze narody!

Z ostatniej chwili.

Ugodowe tendencje Japonii.

Paryż, 30 listopada. (PAT). Dziś rozpoczął się trzeci tydzień obrad Rady Ligi Narodów, mających na celu wyszukanie sposobu zlikwidowania targu chińskiego - japońskiego. Prasa poranna przeprowadza dzisiaj bilans tego, co Rada Ligi uczyniła dotychczas

w tej sprawie. Nie należy żądać od niej pisać „L'Oeuvre” więcej, niż może ona zdziałać. Oczywiście można ubolewać z tego powodu, lecz jeśli chcemy, żeby Liga Narodów istniała i rozwijała się, to nie powinniśmy iść na rękę jej przeciwnikom, skazując ją na

bezczynność nadmiernymi wymaganiami. W obecnym konflikcie japońsko-chińskim rola Liga mogła polegać jedynie na doprowadzeniu porozumienia między obu stronami. Otóż Rada Ligi uzyskała od Japonii niewątpliwe ustępstwa w stosunku do jej 5 punktów zasadniczych. Obecnie Chiny powinny się przyczynić ze swej strony do ostatecznego załatwienia targu, a ponadto winno się wyjaśnić, czy Japonia jest w możności skłonić swych wódców do poszanowania powziętych przez nią zobowiązań.

Paryż, 30 listopada. (PAT). Komitet trzech oraz komitet 12-tu obradowały wczoraj nad tekstem projektu rezolucji. Komitet trzech przedłożył członkowi delegacji japońskiej zmiany, które na żądanie delegata Chin dr. Sze wprowadzono do projektu rezolucji. Przedstawiciel Japonii wysunął kilka uwag, które nie noszą zasadniczego charakteru. Ponieważ dr. Sze zwrócił się do swego rządu po instrukcje i odpowiedzi oczekuje dopiero jutro, przeto ostateczny tekst rezolucji będzie mógł być gotów w najlepszym razie dopiero we wtorek.

Tokio, 30 listopada. (PAT). Japoński chargé d'affaires w Szanghaju złożył ma wizytę chińskiemu ministrowi spraw zagranicznych w Nankinie w celu omówienia z nim sprawy utworzenia neutralnej strefy.

Aresztowania na Węgrzech.

Budapeszt, 30 listopada. (PAT). W związku z dokonaniem ostatnio aresztowaniami władze prowadzące śledztwo kontynuowały w dniu wczorajszym przesłuchania. W interesie śledztwa władze nie chcą jednak w obecnej chwili podać do publicznej wiadomości danych dotyczących afery. Z tego samego powodu władze wstrzymują się od ogłoszenia nazwisk aresztowanych osób. Niektóre pisma podają, iż wśród aresztowanych znajduje się b. deputowany Budawary, dwaj generałowie emerytowani Hajts i Raics, jak również ziemianin Francia Kis. Dane te są jednak mylne, albowiem wzmiankowane

osoby nie zostały aresztowane. Wśród aresztowanych niema również znanych osobistości. Są to przeważnie osobnicy karani kilkakrotnie w początkowym okresie konsolidacji kraju w roku 1920 jak n. p. adwokat Csabka, szofer Hochmetz i in., wszystko osoby bez znaczenia. Aresztowano z górą 40 osób. W pierwszym okresie śledztwa wyłonilo się podejrzenie, iż spisek miał na celu opanowanie gmachów publicznych, aby w ten sposób wywołać poważne zaburzenia w normalnym biegu administracji, oraz wywołać poważniejsze ruchy.

Przesilenie gabinetowe w Austrii?

Wiedeń, 30 listopada. (PAT). „Der Morgen” donosi, że socjal-demokraci nie będą głosowali w Radzie Narodowej za nową ustawą o zakładzie kredytowym gdyż są zdania, że umowa zawarta między rządem austriackim a

wierzycielami zagranicznymi zaprzeczają interesy Austrii. Zanoszą się więc na ostrą walkę w parlamencie. Nie jest wykluczone, że wybuchnie przesilenie gabinetowe.

Sukces polskiej drużyny hokejowej w Berlinie.

Berlin 30 listopada. (PAT). W walcu sportowym odbyło się wczoraj wieczorem spotkanie rewanżowe pomiędzy warszawską drużyną hokejową Legii a drużyną brandenburskiego klubu hokejowego, który wystąpił z dwoma graczami rezerwowymi. Spotkanie zakończyło się zwycięstwem

drużyny polskiej 1:0.

Berlin, 30 listopada. (PAT). Konsul generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Berlinie dr. Gawroński wraz z małżonką podejmował wczoraj po południu w salnach konsulatu członków polskiej drużyny hokejowej Legii z Warszawy.

Proces Centrolewu.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 30 listopada. Na dzisiejszej rozprawie Centrolewu przesłuchano świadków odwodowych, którzy zeznawali o działalności osk. Mastka, a mianowicie St. Lesniewskiego, administratora domu Zaw. Zw. kolejarzy, Wojciecha Wojewodę oraz St. Gryłowskiego, sekretarzy tegoż Związku, a wreszcie wiceprezesa Z. Z. K., Karola Maksamiana.

Za kulisami spisku Hittlerowców.

Groteskowy program, — Hitler zakłopotany. — Możliwość przewrotu.

(Korespondencja własna „Gazety Lwowskiej“).

Sześciu przywódców narodowo-socjalistycznych, którzy niedawno wybrani zostali z ramienia tej partji posłami do sejm w Hesji, przygotowało plan spisku, a wierzac widocznie w pomyslną jego realizację, ułożyło brzmienie proklamacji nowego dyktatorskiego rządu. Jeden ze sprzysiężonych, dr. Schäfer, pod wpływem wyrzutów sumienia, jak twierdzą źródła urzędowe, zgłosił się do dyrektora policji w Frankfurcie i zdradził mu fakt spisku. Sprzysiężeni naradzali się w Boxheim, posiadłości jednego z nich, dr. Wagnera.

Proklamacja, którą opracowali ci panowie, wygląda na pierwszy rzut oka groźnie, w gruncie jednak świadczy o niedojrzałości i o prymitywności umysłowej jej autora. Według niej oddziały szturmowe narodowo-socjalistyczne mają objąć wszystkie funkcje; prawodawcze, sądowe, administracyjne. Wszystko będzie skonfiskowane: kapitały, majątki, żywność, długi, procenty itd. Będzie obowiązywał przymus pracy. Całą żywność będzie się oddawało rządowi, a ten na podstawie systemu kartkowego będzie ją rozdelał między ludność. Obowiązywać będzie przymus pracy. Kto nie będzie słuchał, dostanie kulę w łeb. Oto treść przygotowanej wczasy proklamacji: pewność siebie duża, za to bagaż intelektualny — niewielki.

Nie można jednak rozpatrywać tej sprawy z punktu widzenia tylko Hesji. Odkrycie spisku heskiego — (rzecz znamienita, że sprzysiężonych dotąd nie aresztowano, mimo, że sejm heski nie został jeszcze otwarty, a więc nie kryje ich jeszcze niekalkulacja poselska) — odbiło się donośnym echem w Monachjum, rezydencji Adolfa Hitlera i centrali narodowo-socjalistycznej. Hitlerowi, który tylokrotnie — zwłaszcza w okresie flirtu z Brüningiem — akcentował swój legalizm, cała rzecz jest mocno nie na rękę. Okres flirtu z centrum katolickim i bez tego wszedł już w stadium pewnej oziębłości. Spiskowa bomba gotowa do reszty przerazić spokojnych i ostrożnych centrowców. Nic dziwnego, że dyktator narodowo-socjalistyczny jest mocno niezadowolony, że mówi o „provokacji“, o „szpiegach“, o ludziach niepowołanych, czy nieostrożnych.

Najwięcej wrzawy około odkrycia spisku robi się w Berlinie, przyczem najbardziej z faktu tego cieszy się prasa socjalistyczna i demokratyczna. Organy jej powtarzają raz po raz, że kanclerzowi Brüningowi i centrowcom powinny się wreszcie otworzyć oczy, że powinni dać spokój kokietowaniu rewolucyjnych narodowych socjalistów i utrzymać kontakt ze spokojną i praworządzą lewicą.

Spokojny i bezstronny obserwator wyciąga z tych faktów parę jasnych i prostych wniosków. Jest rzeczą niewątpliwą, że narodowi socjaliści, o ile będą pewni sukcesu i o ile nie znajdą innego sposobu dostania się do władzy, spróbują dokonać tego na drodze przewrotu. Jest jednak rzeczą wątpliwą, czy właśnie w momencie obecnym zdecydowaliby się na ten plan, skoro mimo wszystko nadzieja pokojowego udziału w rządzie przy pomocy centrowców i różnych bardzo wysokich czynników w państwie, wprawdzie chwilowo się zmniejszyła, ale zgoła jeszcze nie zgasła. A dalej wątpliwość druga: miejscem, w którym miał dokonać się zamach, był Darmstadt. Z Darmstadtu nie tak łatwo opanować całe Niemcy. O ileby spiszek uknuty w Boxheim miał jaki sens, to mógł być jedynie ogniwem wielkiego spisku, którego punkt centralny musiałby się znajdować w Berlinie. Tego należałoby dowieść. Ale nie to jest rzeczą najważniejszą. Po wykryciu spisku należałoby pomyśleć na serio o skutecz-

nem i trwałem zabezpieczeniu republiki, a pod tym względem sama republika i władze jej są, jak dotąd, bardzo nieraz miękkie i ustępliwe.

Jak dotąd, republikańska lewica traktuje wykrycie spisku jako atut w walce parlamentarnej. Spisek może nie był zupełnie poważny, sposób zorganizowania go i odkrycia może podlegać krytyce. Jednak potencjalne niebezpieczeństwo przewrotu w Niem-

czech — przy pięciomilionowej masie bezrobotnych i nieprzebiegającej w środkach agitacji skrajnej prawicy — niewątpliwie istnieje. Na to, aby republika mogła istnieć spokojnie, musieliby republikanie niemieccy zdobyć się na energiczną i solidarną decyzję obrotu obecnego ustroju.

Berlin, 27 listopada 1931.

Nadprokurator Rzeszy Werner usiłuje zatuszować sprawę.

Berlin, 29 listopada. (PAT.) W kołach republikańskich, zbliżonych do rządu pruskiego, poważne zaniepokojenie wywołał wywiad nadprokuratora Rzeszy dr. Wenera, ogłoszony wczoraj za pośrednictwem nacjonalistycznej agencji Telegraphen Union w sprawie spisku hitlerowskiego w Hesji. O świadczenie nadprokuratora zgodnie z opinią kół politycznych nie pozostanie bez wpływu na dalszy bieg dochodzeń w tej sprawie i wywołać może komplikacje natury politycznej. Koła republikańskie wskazują z naciskiem, że taktyka nadprokuratora Rzeszy zmierza wyraźnie do zatuszowania sprawy i że jest dotychczas rzeczą niepraktykowaną, aby najwyższy urzędnik trybunału jeszcze przed ukończeniem śledztwa wydawał autorytatywną opinię o wartości dokumentów, na których oparte ma zostać oskarżenie.

Według uporczywie krążących pogłosek pruski minister spraw wewnętrznych Severing miał interwenjować u ministra spraw wewnętrznych Rzeszy dra Groenera domagając się wystąpienia przeciwko enuncjacjom dra Wenera. Na skutek tej interwencji dr. Werner wystosować miał do ministra Groenera list, w którym usprawiedliwia swoje postępowanie tem, iż dokumenty hitlerowskie skonfiskowane w Darmstacie, nie dowodzą istnienia spisku przeciwko rządowi i ustrojowi republikańskiemu i że należy wpiery zbadać okoliczności, towarzyszące powstaniu inkryminowanej proklamacji hitlerowskiej. Jednocześnie dr. Werner wysłać miał do ministra spraw wewnętrznych Hesji list, w którym zaznacza, że nie miał zamiaru występować przeciwko władzom pruskim i heskim.

Niezależnie od dochodzeń w spra-

Rada Ligi obraduje dalej.

Paryż, 29 listopada. (PAT.) W sobotę wieczorem dr. Sze, po wygłoszeniu dłuższego przemówienia, usiłował wprowadzić do projektu rezolucji w sprawie konfliktu w Mandżurji klauzulę, określającą ściśle datę ewakuacji. Wobec sprzeciwu Rady Ligi dr. Sze zaproponował pozostawić w tekście rezolucji datę prekluzywną klauzuli in blanco. W odpowiedzi na to Rada za-

proponowała, aby komisja dla badań, wysłana do Mandżurji, złożyła sprawozdanie omawiające nie ruchy oddziałów, ale stadium rozwoju bezpieczeństwa w danych okolicach. Dr. Sze ma natychmiast przesłać tę propozycję rządowi nankińskiemu.

W kołach Rady Ligi, panuje przekonanie, że Chiny propozycję przyjmą.

Dr. Schacht wzywa Niemców do podjęcia akcji o odzyskanie kolonii.

Berlin, 29 listopada. (PAT.) Były prezydent Banku Rzeszy dr. Schacht wygłosił na zebraniu niemieckiego Towarzystwa kolonialnego w Kolonii przemówienie, w którym m. in. podkreślił, że Niemcom obecny kryzys daje najlepszą okazję do podjęcia akcji

za odzyskaniem kolonii zamorskich. Zagadnienie niemieckich obszarów kolonialnych w krajach zamorskich posiada niezwykle doniosłe znaczenie polityczne i gospodarcze, umożliwiając im zaopatrywanie się w surowce z własnych obszarów.

Japończycy wycofują się z Mandżurji.

Mukden, 29 listopada. (PAT.) Według wiadomości oficjalnej, po zakończeniu przegrupowania, wojska japońskie pozostaną jedynie w miejscowościach Kiryn, Czui-Lui-Ho, Cickar, Tao-Nao i Czeng-Cziang-Tua.

Mukden, 29 listopada. (PAT.) Po ważne zmiany, jakie w ciągu nocy do-

konowały się w sytuacji wojskowej w Mandżurji rozprószyły w znacznym stopniu obawy, które powstały w związku z wczorajszymi starciami. Oddziały japońskie wycofują się do strefy południowo-mandżurskiej. Wszystkie oddziały poza tą strefą zostały zredukowane do minimum.

Odsłonięcie tablicy ku czci Walerjana Łukasińskiego.

Warszawa, 29 listopada. (PAT.) W dniu dzisiejszym nastąpiło uroczyste odsłonięcie tablicy pamiątkowej Walerjana Łukasińskiego, majora 4 p. p. wojsk polskich z roku 1831. Po Mszy żałobnej, odprawionej w kościele N. Marii Panny, nastąpiło uroczyste odsłonięcie tablicy w domu, obok gmachu poklasztornego OO. Karmelitów na Lesznie, w którym więziony był

major Łukasiński. Przemówienie z okazji dzisiejszej uroczystości wygłosił przewodniczący komitetu obchodu Ewert, wicemarszałek Polakiewicz, inspektor szkolny Cieszkowski oraz prezydent m. Warszawy Słomiński, przyjmując pod opiekę miasta pamiątkową tablicę. Następnie wszyscy zebrani udali się do grobu Nieznanego Żołnierza, gdzie złożyli wieniec.

wie skonfiskowanych dokumentów nadprokurator Rzeszy zdecydował się przeprowadzić śledztwo celem wyjaśnienia w całej tej sprawie roli posła hitlerowskiego dra Schaefera, który wydał władzom kompromitujące dokumenty hitlerowskie. Śledztwo przeciwko drowi Schaeferowi, dr. Werner powierzył prokuratorowi trybunału Rzeszy Jörnsovi.

Decyzja ta wywołała w kołach republikańskich olbrzymie wrażenie. Jörns — przypomina prasa demokratyczna — prowadził w roku 1919 jako sędzia dochodzenia przeciwko mordercom Karola Liebknechta, Róży Luksemburg, mimo dwukrotnego stwierdzenia przez sądy niemieckie winy Jörnsa polegającej na ułatwieniu mordercom obojga przewodców komunistycznych zatarcia śladów zbrodni, dziś jeszcze jest on na stanowisku prokuratora Rzeszy.

Koła hitlerowskie, które w pierwszej chwili gwałtownie usiłowały przedstawić skonfiskowaną proklamację narodowo-socjalistyczną jako falsyfikat, zmieniły nagle swą taktykę i twierdzą, że dokument ten nie dowodzi istnienia spisku. Również autor proklamacji asesor sądowy Best, który po ogłoszeniu dokumentu nagle znikł, wypłynął obecnie w Monachjum i za pośrednictwem biura prasowego partji hitlerowskiej opublikował oświadczenie, w którym przyznaje się do autorstwa inkryminowanego dokumentu, twierdząc zarazem, iż był on elaboratem prywatnym i wywołany został pogłoskami o przygotowaniu komunistycznych do puczu. Narodowi socjaliści, oświadczył Best, musieli być przygotowani, aby uprzedzić rewolucję komunistyczną.

Rewelacje socjalistycznego dziennika.

Monachjum, 29 listopada. (PAT.) Socjalistyczna „Münchner Post“ przynosi facsimile spisu, sporządzonego rzekomo w głównej kwatrze Hitlera, t. zw. „Brunatnym domu“ w Monachjum, zawierającego szereg nazwisk zamieszkałych w Monachjum osób, które po objęciu władzy przez Hitlerowców, mają być stracone. Wyznaczone są na spisie również oddziały szturmowe, których zadaniem będzie akcję tę przeprowadzić.

Rewelacje „Münchner Post“ wywołały wśród ludności, szczególnie w sferach żydowskich, silne zdenerwowanie.

Wychodzący w Monachjum naczelny organ Hitlera „Völkischer Beobachter“ stwierdza, że ogłoszony przez „Münchner Post“ dokument jest ordynarnym fałszerstwem. Nacjonalisci zażądali na podstawie ustawy prasowej odwołania zamieszczanego komunikatu i skierowali sprawę na drogę sądową. Zdaniem „Völkischer Beobachter“ antyhitlerowska akcja wszczęta ostatnio w Darmstacie, oraz ogłoszenie rzekomej listy proskrypcyjnej zostają z sobą w ścisłym związku. Lista ogłoszona przez „Münchner Post“ została, według pisma, sporządzona przez osobnika wyrzuconego niedawno z partji nacjonalistycznej, który przeszedł obecnie do obozu socjalistycznego.

W Belwederze.

Warszawa, 29 listopada. (PAT.) Dziś o godz. 18.30 przybyła na dziedziniec Belwederu organizacja Przynależności Wojskowej kobiet z okręgu warszawskiego w liczbie 600 osób celem złożenia hołdu p. Marszałkowi Piłsudskiemu. Delegacja została przyjęta przez p. Marszałka, któremu wręczyła raport P. W. kobiet.

Warszawa, 29 listopada. (PAT.) Dziś o godz. 18 p. Marszałek Piłsudski przyjął na audjencji w Belwederze delegację Związku Akademickiej młodzieży państwowej.

Tajemnica spisowa.

Zwierciadłem, w którym już wkrótce odbije się kształt naszej rzeczywistości, będzie powszechny spis ludności w dniu 9 grudnia br. Jest rzeczą pierwszorzędną wagi, aby obraz, jaki w dniu tym otrzymamy, był jaknajbardziej prawdziwy.

Cóż się na ten obraz złoży? Złoży się nań miliony odpowiedzi na poszczególne pytania kwestionariusza spisowego. Jeśli odpowiedzi będą prawdziwe i dokładne, to takiż obraz otrzymamy w wyniku spisu; wszelkie zaś odpowiedzi błędne, bądź niezgodne z prawdą, psuć będą czystość obrazu.

Pytania w formularzu spisowym są rzeczowe i dla nikogo nieszkodliwe. A jednak mogą się znaleźć ludzie zbyt podejrzliwi, którzy powodując się nieuzasadnioną obawą, będą się starali uniknąć szczerzej i dokładnej odpowiedzi. Niektórzy np. (zwłaszcza kobiety) mogą się wzdragać przed podaniem swego wieku, innych wprowadzi w zakłopotanie rubryka wykształcenia, inni jeszcze mogą się czuć skrępowani ujawnieniem swego wyznania, zawodu pobocznego i t. d. Znaleźć się mogą i tacy, którzy obawiać się będą wykorzystania ich odpowiedzi przez władze administracyjne lub podatkowe.

Wobec możliwości takich obaw możemy uspokoić wszystkich nieufnych, że zeznania spisowe w niczem nie mogą im zaszkodzić i że dyskretność dawanych informacji jest całkowicie zapewniona. Dokładne, ogólne wyniki spisu mają tak olbrzymie znaczenie dla Państwa, że w jego interesie leży usunąć wszelkie przeszkody, któreby mogły utrudnić uzyskanie prawdziwych danych od obywateli.

Na samym formularzu spisowym znajduje się uwaga, że „W myśl artykułu 4 ustawy z dnia 21 października 1919 r. o organizacji statystyki administracyjnej (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 464), zeznania poczynione w czasie spisu stanowią tajemnicę statystyczną; będą one używane tylko dla celów statystycznych i nie mogą być udzielane władzom publicznym, ani też osobom prywatnym w innym celu w szczególności nie mogą być podstawą do nakładania podatków, przeprowadzania rekwizycji i wytaczania dochodzeń sądowych lub administracyjnych”.

Jak widzimy, Państwo gwarantuje całkowicie tajemnicę zeznań spisowych. Powoduje się ono przede wszystkim troską o istotny cel spisu, w którym nie chodzi przecież o pana X lub panią Y, lecz o globalne zestawienia liczbowe pewnych faktów, zjawisk i cech charakterystycznych.

Również sama technika przeprowadzania spisu nie daje żadnych podstaw do nieufności. Każdy Komisarz Spisowy, który bezpośrednio zbiera dane od ludności i wypełnia kwestionariusz, składa przed objęciem swej funkcji piśmienne zobowiązanie „do zachowania w ścisłej tajemnicy wszelkich składanych mu zeznań”.

Dalej, jak wiadomo, wypełnione arkusze spisowe wędrują do Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie, gdzie podlegają opracowaniu liczbom. Tutaj również żadne zeznanie in-

dywidualne nie może być ujawnione nikomu z poza urzędu, za co, na mocy wspomnianego art. 4, osobiście odpowiedzialni są pracownicy, mający styczność ze spisem ludności.

Gdy wreszcie cały materiał zostanie opracowany, władze statystyczne pragnąc do końca utrzymać tajemnicę zeznań, przekazują miliony już niepotrzebnych arkuszy do papierni państwowej, gdzie podlegają one zupełnie przetarciu.

Jak skrupulatnie przestrzegana jest zawsze tajemnica zeznań, świadczy fakt że z racji I spisu ludności w Polsce w 1921 r. nie zgłoszono żadnej w tym względzie pretensji.

Proces Związku Polaków na Łotwie.

Ryga. 29 listopada. (PAT.) Dziś o godz. 16.15 sąd w Dynaburgu wydał decyzję następującej treści: Zażądać od prezydium Związku Polaków przedłożenia w terminie dwóch tygodni wykazu osobowego zarządów wszystkich pododdziałów związku.

Wypierają się...

Bruksela. 29 listopada. (PAT.) W związku z wiadomością, która obiegła całą prasę europejską, o konferencji legitymistów węgierskich na zamku ex-cesarzowej Zyty pod Brukselą, gdzie miano poruszać restaurację Habsburgów na tronie węgierskim i na co Rumunja i Jugosławia miały odpowiedzieć, iż pozostaną neutralne, otrzymano z Steenockerzeel, gdzie mieszka ex-cesarzowa Zyta, kategoryczne zaprzeczenie tej pogłoski.

Warszawa. 29 listopada. (PAT.) Biuro prasowe przy król. poselstwie rumuńskim zaprzecza kategorycznie wiadomości, podanej w prasie polskiej, jakoby królowa rumuńska Marja, przy okazji rzekomego spotkania z ekscesarzową Zytą zapewniała ją o neutralności Rumunii w razie restauracji Habsburgów na Węgrzech lub w Austrii.

Z sali koncertowej. Marja Błażyńska.

P. Marja Błażyńska, znana we Lwowie ze swych występów w sezonach ubiegłych, oraz z audycji radiowych, posiada wyjątkowo piękny materiał głosowy, którym włada sprawnie i z pewną dozą rutyny. Głos ten, o brzmieniu dźwięcznym, metalicznym, o rozległej skali i znacznej intensywności tonu nie tylko w rejestrze górnym, ale też i w średnim i niższym, nadaje się bardzo dobrze do wykonania aryj operowych w stylu włoskim i francuskim w rodzaju Saint-Saensa i Charpentiera, oraz lżejszej literatury pieśniarskiej. Wykonanie tych utworów przez p. Błażyńską cechowała muzykalność, umiar w stosowaniu efektów dynamicznych i wdzięk, to też podobnie, jak z racji poprzednich swoich występów we Lwowie, zyskała p. Błażyńska i tym razem znaczne powodzenie i uznanie audytorjum.

Dr. St. Łob.

Otwarcie nowowybudowanego mostu na Narwi pod Zegrzem.

Onegdaj odbyła się uroczystość poświęcenia i otwarcia nowowybudowanego mostu szosowego na Narwi pod Zegrzem, łączącego powiat warszawski z powiatem pułuskim. Zdjęcie nasze przedstawia (na górze) p. Woj. Twardo, przemawiającego przed przecięciem wstążki, (na dole) ogólny widok mostu.

Wojskowe przysposobienie lotnicze.

W połowie grudnia odbędzie się w Centrum Badań Lotniczo-lekarskich w Warszawie badanie kandydatów do centrów przysposobienia wojskowego lotniczego które prowadzone będzie w roku przyszłym w Łodzi, oraz Łucku; Centrum P. W. Lotn. w Łucku przeznaczone będzie dla akademików, w Łodzi zaś dla pozostałych kandydatów.

Kandydaci do centrów P. W. Lotniczego przedstawiani mogą być wyłącznie przez kluby lotnicze. Aeroklub Warszawski, organizuje dla swych członków teoretyczny kurs pilotażu, który rozpocznie się w styczniu roku przyszłego; dopiero po ukończeniu teoretycznego kursu członkowie Aeroklubu będą mogli być delegowani do jednego z centrów P. W. Lotn.

STANISŁAW MACHNIEWICZ

Sztuka i komentarz.

(Na marginesie wystawy zbiorowej zrzeszenia artystów plastyków „Artes“).

Wyobraźmy sobie, jakby to było z poezją lub prozą, gdyby nagle zaczęto używać znanych i ustalonych pojęć, związanych z mową ludzką, w zupełnie innych, od dotychczasowych, znaczeniach, zupełnie ogólnie niedostępnych i niespodzianych. Ustalaby natychmiast możliwość rozumienia i porozumiewania się. Naturalnie niktby nigdy nie ośmielił się na podobną igraszkę, zupełnie zresztą bezcelową i niepotrzebną. To rozumieją wszyscy i twórcy i odbiorcy.

Ta tak oczywista prawda w zakresie sztuk plastycznych od jakiegoś czasu jest podawana w wątpliwość. Mową plastyki, a więc rzeźby i malarstwa, są znane wszystkim formy przyrodnicze, lub też twory użytkowe ręki ludzkiej. One stanowiły dotychczas, w najrozmaitszy zresztą sposób pojęte, świat i przedmiot sztuk plastycznych.

Tymczasem od niejakiego czasu zaczynają pojawiać się na wystawach obrazy, przedstawiające jakieś rzeczy dziwne, nie posiadające żadnych, albo

bardzo tylko niejasne odpowiedniki w dostępnej człowiekowi sferze rzeczywistości. Spotykamy więc jakieś wykoszlawione potwory, posiadające w sobie, niekiedy, coś z człowieka, to znowu jakieś bezładne plaszczyszy i bryły, niekiedy tylko niesamowite kreski, spowite w jakieś obłąkane barwy i wiele innych bardziej niespodzianych dziwów, opatrzonych podpisami, iż jedno jest portretem, drugie pejzażem, owo sceną rodzajową a tamto kompozycją lub martwą naturą. Mimo najlepszej i nieuprzedzonej woli niepodobna odnaleźć w tych obrazach ani śladu tego, co ma być treścią obrazu. Co więc każda z form użytych w tego rodzaju obrazach jest szyfem, znakiem tajemnym jakiejś nieznaney nikomu mowy plastycznej.

Stąd niemożność rozumienia tych tworów, niemożność oceny lub jakiegokolwiek kwalifikacji stopnia ich doskonałości, innymi słowy tego rodzaju sposób malowania przenosi związane z nią zagadnienia w sferę zupełnie niedostę-

pne jakimkolwiek rozpatrywaniu, są dzeniu i rozważaniu. Czyli wstępujemy w krąg pomieszanych pojęć i form plastycznych, w których cokolwiek może oznaczać wszystko i nic. Najwięk sza nieudolność i błażeństwo może uchodzić za arcydzieło, największy bohomas może być obwołany za doskonałość, ponieważ w znanym nam świecie pojęć plastycznych nie ma żadnych kryteriów oceny lub klasyfikacji tych tworów. Z tego powodu tego rodzaju sposób malowania każdego pasuje na artystę i to niebyłe jakiego, twórcę nowych wartości, śmiało i zdecydowanie przeciwstawiającego się przeżytemu, ich zdaniem, sposobowi tworzenia w sztuce dawniejszej.

W zakresie nierealnych i niesprawdzalnych zjawisk bardzo łatwo o wymyślne teorie, dlatego opisanym sposobem malowania poświęcono wiele rozmaitych rozważań i uwag teoretycznych. Wszystkie one są bardzo wymowne, rozlewne i gadatliwe, niesłychanie jednak ubogie w treść i sens.

Jedni powiadają eksperyment. Dobrze, ale jaką wartość dla poezji miałaby zamiana wykształconej mowy ludzkiej na klekot zwierzęcy lub wycie pawianów? Na tem właśnie polega cały dorobek ludzkości, iż ludzie mimo różnic języków, przywiązując jednak identyczne znaczenia do pewnych

pojęć, mogą się z sobą porozumiewać. Podobnie ma się sprawa w plastyce. Ludzkość stworzyła mowę form widzialnych, każdemu zrozumiałych, a tymczasem nowe objawienie powiada nam, iż to zabytek przeżytej sztuki, że sztuka to chaos wszelakiej potworności, dla której nie istnieje żadna logika, żadna prawda, żadna sprawdzalna miara. Kultura plastyczna polega na odtwarzaniu wszelkiej widzialności w najrozmaitszy sposób. Jakąż więc wartość eksperymentalną posiadać może zdefiniowanie proporcji, harmonii i barwy człowieka lub przyrody i doprowadzenie jej do mieszaniny strzępów przypominających raczej kocioł z pływającymi we formalinie pokrajanymi częściami ludzkimi? Jaki problem eksperymentalny posiadają pokreskowane plamy barwne, albo stopy potworów flaków rzuconych na płótno malarzkie i powieszonych jako obraz na ścianie?

Świat takich i tym podobnych, eksperymentów przypomina bardzo żywo sztukę obłąkańców lub sztukę astralną i medialną, malowaną podświadomie przez rozmaite zjawy mediumiczne, nie podpadającą temsamem pod żadną ludzką logikę i krytyczną ocenę. Podobnie eksperymentuje się już prawie lat trzydzieści, jednak z chaosu tego nie wyłoniło się dotychczas ani jedno

Ze srebrnego ekranu.**T a b u.**

Wytw. Paramountu, reżys. F. Murnau'a, w gł. rolach Polinezyjczycy: Reri i Ma-thai. — W nadprogramie: LEGION POGRANICZNY z Richardem Asle-nem. — Kinoteatry „Kopernik - Ma-rysińska“.

Po raz pierwszy egzotyzm mórz południo-wych, a nawet wogóle egzotyzm — otrzymał w kinie taką świeżość, bezpośredniość i praw-dziwy urok. Reżyser „Białych Cieni“ uzyskał ten oryginalny, bo prawdziwy obraz przez od-danie głosu samym mieszkańcom Polinezji, któ-rzy na tle swojej przyrody grają tak, jak żyją.

W filmie tym umiemy połączyć realizm ze stylizacją. Sceny realistyczne (polowanie na ryby z oszczepem, łodzie i pirogi na morzu, taniec obrzędowy, połów pereł) przemawiają samorodnym ruchem, własną rytmiką i tem tętniącym życiem, przychwyconym na gorąco, przypominają sławny film o Afryce. Sceny stylizowane (kąpiel i zaloty) dają przypomnienie jakby jakiejś sielanki greckiej, w której męz-czyźni poruszają się, jak bogowie leśni, dziew-częta — jak dryjady i nimfy. I dzięki wspólnemu pierwiastkowi wszystkich tych scen: na-iiwności i prostocie, ta analogia poline-zyjskiego, poetycznego ludu ze starożytnymi mieszkańcami Grecji — nie tylko nie razi, ale daje obraz pełen wdzięku.

Fabula filmu piękna i prosta (poświęconą bogom dziewczynę porywa jej kochanek), stro-na psychologiczna podana zgodnie z psychiką tamtejszych ludzi, ujawnia pierwotność, siłę i poezję uczuć u tych dużych, do radości i tań-ca stworzonych, dzieci. W reżyserji razi pomysł z kartami książki, którą — na tle tej historii — pisze biały człowiek. Te rzeczy były już w kinie i przeżyły się dawno. Także umiejętność czytania i pisania wydaje się podejrzana u mie-szańców wyspy Bora-Bora i t. d. W ilustracji muzycznej brak odpowiedniego oddania głó-wów: n. p. nawoływania ilustruje się głosem ro-gu. Poza to dźwiękowa strona, oparta na mo-tywach oryginalnych, dobrze dobrana.

Film, dawany w dodatku, jako „LEGION POGRANICZNY“ — to bez większej wartości krwawy dramat o „szlachetnym bandycie“ — jeden z tych, które wzruszają do łez i kształcą w przyszłym fachu naszych poczywłych lwowskich batjarów. J. G. Ł.

Anna Christie.

Wytw. Metro - Goldwyn Mayer. — Greta Garbo i Charles Brickford. Kinoteatr: „Stylowy“.

Jest to jeden z piękniejszych filmów na temat tragedji dziewcząt z ulicy. Greta Garbo ma tam wzruszającą rolę zaniedbanej przez ojca, pokrzywdzonej przez życie, uleczonej przez miłość kobiety. Ta świetna poprzedniczka i mistrzyni Marleny Dietrich, która znakomitą Szwedkę usunęła obecnie z kró-lestwa „mody“ kinowej, podbija widza wy-rzazem twarzy, na której maluje się cała prze-szłość bohaterki pełna cierpienia i upokorzeń.

Doskonałe typy drugorzędne (ojciec i Marta), śmiałe zdjęcia sylwetowe, dokonywane w zmroku i mgle, oraz brak dialogów mówionych film jest niemy) czynią z tego obrazu całość artystycznie wartościową i nie-przeciętną.

W dodatku zabawna komedia.

J. G. Ł.

wartościowe dzieło sztuki, natomiast raz wraz wylaniają się potworności, którym trudno dać nazwisko. Wśród tego rodzaju praktyki utarło się kilka typów „sztuki eksperymentalnej“. Jedni malują w mdłych barwach jakieś, niiby flaszki, szklanki itp. (Jeanneret, Marcoussis, Ozenfant) inni pokrątko-wane płaszczyzny zdobne niekiedy luź-nymi słowami (Picasso, Klee, Gleizes, Metzinger, Braque), inni fragmenty przypominające domy lub członki ludzkie (Herbin, Lhote, Lipschitz, La Fresnaye, Légen, Juan Gris, Archipen-ko) a nie brak i takich, co malują nie podpadające już pod żadne określenia dziwy i dziwolągi. W teorii tworzy te noszą rozmaite nazwy, jedno zwie się kubizmem, inne futuryzmem, kon-struktywizmem, syntetyzmem, ekspre-sjonizmem abstrakcyjnym, neoplasty-cyzmem, surrealizmem, formizmem i tak bez końca, zależnie od łaskawego przypadku lub rozmachu danego kry-tyka.

Cel tej zabawy jasny. Przeciętność dochodzi do znaczenia wynalazcy i głosić się nowej prawdy, nieudolność stroi się w pozę wielkości a pustka w pozory czegoś. Najdziwniejszem w tem wszystkim wydaje mi się to, iż zwolennicy tego rodzaju twórczości nie widzą jawnego naśladownictwa wymie-

Proces Centrolewu.**Jegomość z czarną bródką.**

Jako pierwszy zeznawał świadek Eugeniusz Przetacznik sekretarz Okręgowego Związku Robotników prze-mysłu chemicznego. Opowiada, że był pod Cytadela na manifestacji i zauwa-żył tam jakiegoś nieznanego osobnika z czarną bródką, który krzyknął „precz z Piłsudskim“, a wówczas poli-cja przystąpiła do szarży. Świadek twierdzi, że Tulo (świadek oskarżenia w procesie Centrolewu) ułatwił mu u-zyskanie posady w Pruszkowie. Na-stępnie przechodzi do określenia sto-sunków, jakie go łączyły z Soltanem, funkcjonariuszem władz bezpieczeń-stwa.

Rozmawiał z nim dwa razy. Po 14-tym września zwrócił się do świad-ka jeden z towarzyszy z tem, że jest jeden jegomość, urzędnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, który wskaże prowokatorów partji, którzy dają in-formacje komisarzowi Szymborskie-

mu. Jednego dnia kazano mu przyjść koło cukierki „Łobzowianka“ i tam pokazano mu Szymborskiego, a on go następnie inwigilował, jednakże nic podobnego nie zauważył. Nazajutrz znowu spotkali się i Soltan wypytywał o szczegóły manifestacji z 14-go wrze-snia. Zaznaczył wtedy, że jego zda-niem manifestacja była źle zorgani-zowana, że trzeba było przez jezdnię przeciągnąć drut i wtedy byłaby ma-sakra policji. Następnie zwrócił się do niego z propozycją zrobienia zama-chu na Marszałka Piłsudskiego. Tłu-maczył, że można rzucić na niego bombę, a nie postępować tak jak to zrobił Niewiadomski, strzelając do Na-rutowicza z rewolweru. Soltan otrzy-mał wtedy należytyą odprawę, a za-zaraz potem zawiadomii pos. Arciszew-skiego, że to jest wyraźny prowoka-tor.

TUR.

Świadek Stanisław Garlicki, członek Rady naczelnej PPS., wybitny działacz TUR-a, oświadcza, że jest bezwyzna-niowy. Zeznania jego dotyczą organi-zacji TUR-a.

Jest to organizacja ideowo wycho-

wawcza, a osiąga się przez prace roz-rywkowe, wycieczki, zloty, sekcje dra-matyczne i t. d. Członkowie TUR-a mieli umundurowanie — noszą nie-bieskie koszule, czerwone krawaty i znaczek TUR-a.

Wywiady Marszałka Piłsudskiego.

Świadek pos. Kaczanowski, dzien-nikarz, członek PPS., opowiada długo i obszernie o wrażeniu, jakie na nim wywarły wywiady Marszałka Piłsud-skiego. Oświadcza, że zwłaszcza drugi wywiad utkwił mu w pamięci na całe życie, i przytacza dosłownie cytaty z tego wywiadu. Dalej mówi o sesjach Sejmu o życie oficerów w Sejmie, o przekroczeniach budżetowych, wre-

szcze o awanturach w Sejmie. Przecho-dząc do stosunku kolejarzy do Rządu, twierdzi, że za urzędowania Ministra Romockiegoomalże nie doszło do strajku kolejarzy, a burzę wstrzymało tylko wycofanie się Ministra z zajętogo stanowiska. Zdaniem świadka, stosunki na kolejach są niernormalne, popełnia się tam nadużycia i za dużo prowadzi się tam polityki.

„W Polsce niema budżetu“.

Największe zainteresowanie na wczorajszej rozprawie obudziły zezna-nia świadka posła Romana Rybarskie-go, profesora skarbowości Uniwersy-tetu warsz.

Świadek niezwykle ostro krytykuje stosunki budżetowe. Twierdzi, że od-kład jest w Sejmie, mógł stwierdzić, że w Polsce niema budżetu. Budżet istnie-je na papierze. Istotą budżetu jest to, że jedna władza go uchwała, druga zaś wykonywa. Minimum praw ludności stanowi fakt, że władza wykonawcza jest skrapowana stanowiskiem władz ustawodawczych co do wykonywania budżetu.

Dalej mówi poseł Rybarski, że poszczególni ministrowie dopuszczali

się przekroczeń budżetowych, jakkol-wiek kredyty ich nie były wyczerpane. Tak np. Rada Ministrów przerna-czyła 1,200.000 zł. dla wojska, a po-szło to na wydatki biurowe itd. Naj-ważniejszą rzeczą — mówi świadek — jest tu fundusz dyspozycyjny. Ustawa skarbową z r. 1927-28 mówi, że t. zw. virement (przeniesienie wydatków z jednej pozycji na drugą) nie może być wykonywane na fundusz dyspozycyjny, gdyż fundusz dyspozycyjny jest funduszem zaufania. Gdyby Rząd miał prawo przekraczania funduszu dyspo-zycyjnego, nie byłoby budżetu. W dwóch Ministerstwach, w Prezydium Rady Ministrów i w Ministerstwie Spraw Zagranicznych dokonano prze-kroczeń budżetowych. Rozpoczęła się walka. Ja mam wrażenie, że Konstytucja była łamana, chociaż okoliczno-sci polityczne tego nie wymagały.

Mówiąc o walce parlamentarnej, mówi świadek, że doprowadziła ona do Trybunału Stanu. Nie była ona prowadzona odrazu konsekwentnie. Z początku była łagodna, bo lewica i centrum łudziły się, że będzie można rozmaite sprawy załatwić ugodowo, tymczasem klub rządowy uniemożli-wił jakkolwiek pracę. Większość była pod ciągłym terrorem mniejszości. Mówiono, że nic sobie nie robią z te-go, że w Sejmie jest większość opozy-cyjna, bo i tak w Polsce kto inny rzą-dzi, a nie Sejm.

**Zdaleka i zbliska.
Telegraficzne wiadomości
ze świata.**

NOWY JORK. Zgon znanej artystki fil-mowej. Zmarła tu po dłuższej chorobie zna-na węgierska gwiazda filmowa Lya de Putti.

WIEDEN. Ekscesy. W sobotę przed gma-chem uniwersytetu ponowily się ekscesy stu-denckie. Studenci nacjonalistyczni napadli na grupę studentów żydowskich i dwóch z nich ciężko poranili. Jeden z nich otrzymał ciężką ranę w oko, drugiemu złamano kość nosową. Policja położyła kres bójkę i aresztowała dwóch napastników.

**Nowy prezydent miasta
Lwowa.**

Nowy Prezydent miasta Lwowa p. Waclaw Drojanowski.

Zlot skautów morskich.

Wiosną roku przyszłego odbędzie się w Polsce wielki międzynarodowy zlot skautów morskich, który odbywa się co cztery lata w tem państwie, które odniosło zwycięstwo na poprzednim zlocie; ostatni międzynarodowy zlot skautów morskich odbył się w r. 1928 i zwycięstwo w zawodach odniosła drużyna polska przed zespołem angielskim.

Program zawodów przewiduje: wio-słarstwo, żeglarstwo, pływanie, ratow-nictwo wodne, oraz regaty skautowe z przeszkodami.

Część morską zawodów odbyć się ma w Gdyni, projektowany zaś dalszy program zlotu — prawdopodobnie w Bydgoszczy.

Ostateczna decyzja co do organiza-cji zlotu uzależniona jest od możliwo-sci finansowych harcerstwa polskiego.

List ze Stanisławowa.

Założenie Tow. Krajoznawczego w Stanisła-wowie. — Filja „Francopolu“ w Stanisła-wowie — Koło rodzicielskie przy gimn. E. Orzeszkowej. — Z działalności Z. P. O. K. w Rohatynie. — Z życia harcerzy w Tlumaczu. (Korespondencja własna „Gazety Lwowskiej“)

Onegdaj zawiązał się w Stanisławowie oddział Polskiego Tow. Krajoznawczego, na którego czele stanął prof. Jasiński. Tow. wy-tyczyło sobie wielki zakres pracy, m. i. współ-pracę w redakcji Polskiego Słownika Geogra-ficznego.

Ub. tyg. została otwarta w naszym mie-scie Agencja znanego polskiego biura podróży „Francopol“. Agencją kieruje p. Stanisław Łu-czynski. Biuro mieści się przy ul. 3-go Maja 11.

Pierwsze zebranie Koła Rodzicielskiego odbyło się w bież. tyg. poraz pierwszy w tym roku, przy licznych udziale rodziców. Na ze-braniu wygłosiła p. Kropiwnicka ciekawy re-ferat na temat „Organizacja pracy domowej uczennicy“. Po referacie rozwinęła się żywa dy-skusja.

Związek Pracy Ob. Kobiet w Rohatynie rozwija się bardzo żywo, a liczba członkiń stale wzrasta. Ostatnio odbyło się staraniem Z. P. O. K. uroczyste otwarcie świetlic w po-wszecznych szkołach męskiej i żeńskiej.

W ub. tyg. obchodziła żeńska drużyna harcerska w Tlumaczu doroczne święto skła-dania przyrzeczeń i dekorowania krzyżami harcerskimi. Imieniem komendy przemówił do zebranych harcmistrz dr. Machalski, imie-niem grona naucz. ks. Tabaczkowski, poczem drużynowa prof. Poniczówna wzwwała har-cerki do zachowywania przykazań, zaś opie-kunka drużyny p. Maliszowa nakreśliła rolę harcerstwa w odrodzonej Ojczyźnie. Nastę-pnego dnia odbyła się wieczornica z tańcami, przepłataną produkcjami wokalnemi, deklama-cjami oraz inscenizacjami piosenek legjono-wych. D.

POPIERAJCIE

L. O. P. P.

KRONIKA

LISTOPAD 30 Poniedziałek	KALENDARZYK
	Rz.-kat. Andrzejka Gr.-kat. Hryhorija
	Wschód słońca z 6 m 59 Zachód " " 15 m 26 Długość dnia z 08 m 35

LWOWSKA

TEATR WIELKI.

„Wywczasy donżuana“.
Poniedziałek, 30 b. m., o godz. 7.30 w.: „Burza w szklance wody“.
Wtorek, 1 grudnia, o godz. 7.30 wiecz.: „Krakowiacy i Górale“ (Teatr Żołnierski).
Środa 2 grudnia o godz. 7.30 wiecz. „Sztuba“.
Czwartek 3 grudnia o godz. 3.30 pop. „O niewidomym Kaziu, wróćce Szczęsnej i królowie Rajska bżów“ baśń sceniczna.

TEATR ROZMAITOŚCI.

Poniedziałek, 30 b. m., o godz. 7.30 w.: „Sztuba“, trochę komedji i trochę dramatu w 3 aktach K. Leczyckiego.

Wieczór arji ductów operetkowych i tańca. Wkrótce odbędzie się w Teatrze Nowości niezmiernie interesujący wieczór złożony z ostatnich najnowszych przebojów z dziedziny lekkiej muzyki i tańca w wykonaniu M. Hermanowej, M. Kamińskiej primaballeriny opery warszawskiej, W. Hilsenratha, który po 2 miesięcznym pobycie zagranicą przywiozi najnowszy repertuar. Współdziałal chór operetkowy pod wytrawną batutą D. Polzinettego dopełni interesującej całości. W repertuarze wyjątki z operetek „Kwiat Hawaju“ Abrahama (kompozytora „Wiktorji i jej huzara“). Czeszy muzycy i t. d. Blizsze szczegóły podamy niebawem.

„Sztuba“ grana będzie dziś po raz ostatni w teatrze Rozmaitości. Od jutra celem udostępnienia sztuki najszerszym warstwowi publiczności przedstawienia w bieżącym tygodniu odbywać się będą wyjątkowo w Teatrze Wielkim. W p óbach lekka komedja Pawła Franka „Grand-Hotel“.

REPERTUAR KINOTEATRÓW.

APOLLO: „Światła wielkiego miasta“.
CHIMERA: „A gdy nadejdzie chwila rozstania“.
COLOSSEUM nieczynne.
KOPERNIK: „Tabu, legion pogranicza“.
LEW: Szkoła uwodzenia kobiet „Zdobycza serc“.
MARYSIENKA: „Tabu, legion pogranicza“.
OAZA: „Chata wuja Toma“.
PALACE: „Lewy i Ska“.
PAN: „Giełda miłości“.
PASAZ: „Pościg w płomieniach“.
PROMIEN: „Erotikon“.
SŁONCE: „W piaskach Sahary“.
STYLOWE: „Anny Christie“.

PRZEMYSŁ. Widowiska i program kin:

KINO POLONJA (dźwiękowe): „Na Zachodzie bez zmian“.
KINO OLIMPJA (dźwiękowe): „Za Grzech Brata“.
KINO ŚWIT: „Całować to nie grzech“.
KINO UCIECHA: „Pomszczona Obelga“.

„Lwów nie widział jeszcze tego“ wesola rewja „13-stki“ — technicznego teatryzmu rewjowego w sali Teatru Nowości w dniach od 2—6 grudnia niewątpliwie cieszyć się będzie dużym powodzeniem ze względu na świetny dowcip i humor naszej młodzieży technicznej. Koło Pań Politechniki Lwowskiej, które organizuje tę imprezę przeznacza dochód na cele pomocy niezamożnej młodzieży technicznej. Szczegóły w afiszach.

U pani Wojew. Roźnieckiej odbyło się dn. 24 bm. przedwstępne posiedzenie komitetu imprezy towarzyskiej, która elektryzuje zapewne cały Lwów. Koło Lw. ZOKZ urządza przedstawienie amatorskie, którego data nie jest jeszcze ustalona. Uproszony w tym celu znany artysta malarz p. Miecz. Rey-zner, napisał scenariusz widowiska choreograficznego, które przy odpowiednio dostosowanej muzyce, zapewni widzom w Teatrze Wielkim miłe i swojsko spędzony wieczór. Przy tej sposobności będzie rewja naszych najpiękniejszych pań, Lwowianek nie licząc zastępy naszych milusińskich.

W zoraższy obchód Powstania Listopadowego upamiętnił niezapomnianą w dziejach Polski rocznicę. O godz. 9-tej rano odbyło się uroczyste nabożeństwo w kościele OO. Jezuitów. Mszę św. odprawił i podniósł kazanie wygłosił ks. dziekan Matejkiewicz. W kościele obecni byli przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych, towarzystw i organizacji ze sztandarami. Po południu w świetlicach pułkowych od-

„Bomby“ nad Lwowem.

W dniu 2 grudnia br. o godzinie 20-tej posypią się bomby na salę Kasy i Koła Literacko-artystycznego. Będą to bomby śmiechu przygotowane przez autorów i wykonawców „Żywego Dziennika Zjednoczonej Prasy Lwowskiej“. Pierwsza tego rodzaju impreza w naszym mieście wywołała ogólne zainteresowanie i cieszyć się będzie niewątpliwie olbrzymim powodzeniem a to ze względu na współdziałanie wybitnych publicystów i dziennikarzy lwowskich bez różnicy kierun-

ków politycznych. Atrakcją wieczoru będzie występ chóru Rewellersów aka demickich Erjana i oryginalny dodatek ilustrowany. Konferensjerkę prowadzą p. J. Igel i B. Strata-Zduńczyk. Bilety w przedsprzedaży do nabycia w składzie nut Seyfartha przy ul. Akademickiej. Ogłoszenia do „Żywego Dziennika“ przyjmuje w cenie 1 zł. za słowo Syndykat Dziennikarzy Lwowskich ul. Długosza 31 (Agencja Wschodnia).

Technicy dentyści domagają się tytułu dentystów.

Jak się dowiadujemy, warszawscy technicy dentyści wystąpili do władz państwowych z memorjałem, w którym domagają się przyznania im tytułu dentystów i pełni praw z tym tytułem związanych. Memorjał złożono w nadziei, że podczas najbliższej kadencji Sejmu da się w tym kierunku przeprowadzić nowelizację obowiązującej obecnie ustawy dentyścycznej. Byłoby to, rzecz prosta, obniżenie po-

wagi i odpowiedzialności zawodu dentyścycznego. Zrównanie w prawach lekarza—dentysty z technikiem dentyścycznym nie da się pomyśleć przy obecnym rozwoju dentystyki, ściśle związanej z ogólnym rozwojem medycyny i leczenia, to też fachowe koła lekarskie uważają te aspiracje techników dentyścycznych za niezszczerne.

Zjazd okręgowy Ligi Morskiej i Kolonjalnej.

W sali sesyjnej Urzędu Wojewódzkiego odbył się wczoraj zjazd delegatów Ligi morskiej i kolonjalnej okręgu Ziemi Czerwieńskiej. Wzięli w nim udział p. Wojewoda Roźniecki, prezydent miasta Drojanowski, nac. wydz. wojew. Kasztelewicz i Krzywoszyński, dyr. robót publ. Maliszewski, gen. Wiczcorkiewicz z Jarosławia, imieniem zarządu głównego w Warszawie dr. Rosiński, w imieniu Izby przem. handl. wiceprez. Litwinowicz, oraz delegaci 19 oddziałów trzech Województw połud.-wschodnich.

Obrady zajął prez. oddziału lwowskiego prof. dr. Niemczycki, który omówił cele Ligi. Imieniem zarządu gł. przemówił dr. Rosiński, przypominając zadania Ligi, a zwłaszcza propagandę akcji kolonjalnej.

Przewodniczącym zjazdu wybrano dr. Niemczyckiego. Następnie zabrał głos jako przedstawiciel Pol. Tow. emigracyjnego prof. Wójcik.

Uchwalono stworzyć nowy okręg Ligi Mor. i Kol., obejmujący trzy Województwa wschodniej Małopolski.

W skład Rady okręgu weszli ze Lwowa: prez. dr. Niemczycki, prof. dr. Maksymilian Matakiewicz, dr. Aleksander Czołowski, prof. dr. Benedykt Fuliński, inż. Liberat Krasucki, dr. Karol Trawiński, Jadwiga Zgórska, dyr. Rob. Publ. inż. Maliszewski, inż. Rogojski Tad., Wil. Todt, dalej Tadeusz Bażant (Gródek Jagiel.), Tyłański Zygmunt i Bem Miecz. (Jarosław), Chwastowski Z. (Stanisławów), por. Staflej Jan i starosta Płachta (Złoczów), mjr. Dyszkiewicz Jan (Przemysł), dr. Świtalski Wład. (Kołomyja), Januszewski Marjan (Łańcut), ppłk. Jędrzychowski Feliks (Rzeszów). Komisja rewizyjna: dr. Fr. Tomanek, dr. Jan Rucker, kpt. Michel.

Skarbnik dr. Trawiński przedstawił projekt budżetu, który po dyskusji uchwalono.

Aresztowanie sprawców zuchwałego włamania do „Małopolski“.

Przed miesiącem wywołała wielkie poruszenie wiadomość o zuchwałym włamaniu do firmy naftowej „Małopolska“ przy pl. Marja-cskim. Łupem wyrafinowanych włamywaczy, którzy ograbili doszczętnie rozprutą kasę, padła olbrzymia suma pieniędzy w wysokości 150.000 w złotych i dolarach. Długo trwały dochodzenia i poszukiwania sprawców, utrudnione mistrzowskim zatarciem śladów, aż wreszcie w dniu wczorajszym władzom śledczym,

będącym od dawna na tropie, udało się po dłuższej inwigilacji Szakalskiego, woźnego „Małopolski“, arestować głównych sprawców tego włamania. Są nimi: Wlizio i Smółka, znani policji lwowskiej kaszarze. Pierwsza rewizja zdołała ustalić sprawców. Znalaziono przy nich małą sumę, bo około 20.000 złotych.

Dochodzenia trwają nadal. Najbliższe dni wyświetlą zapewne dalsze ciekawe szczegóły, które ułatwią likwidację zuchwałej szajki.

były się dla żołnierzy pogranki o Powstaniu Listopadowem. Rozgłosnie Radja: warszawska, lwowska i wileńska wystąpiły również z odpowiednim programem, dzięki czemu najdalej zakątki ziem polskich uczestniczyć mogły w obchodzie.

Poświęcenie kamienia węgielnego pod dom dla głuchoniemych. Uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego pod budowę bursy dla głuchoniemych młodzieży i dom głuchoniemych im. Antoniego Mejsbauma zgromadziła wczoraj przedstawicieli władz i grono ludności Łyczakowa na parceli przy ul. Cetnerowskiej 4. Przybyli: ks. biskup Lisowski, nac. wydz. Wojew. Szkodziński, wizyt. Zagajewski w imieniu Kuratorjum, wiceprezydent miasta dr. Kubala i inni. Zgromadzili się też głuchoniemi ze sztandarem swej organizacji „Nadzieja“. Ks. biskup Lisowski poświęcił kamień węgielny, po-czem zdecydnie przemówił do obecnych.

Imieniem Komitetu budowy bur-sy przemówił dr. Notz. Imieniem Stow. „Nadzieja“ ks. Szajda podziękował wszystkim zasłużonym około akcji budowy domu.

Koncert Tadeusza Jareckiego, zapowietżony na 4 grudnia odbędzie się dopiero w terminie znacznie późniejszym, gdyż kompozytor zatrzymany został w Paryżu, a stamtąd udaje się do Warszawy, skąd przybędzie dopiero do Lwowa.

Liga Polsko-Jugosłowiańska zaprasza swych członków, oraz wszystkich przyjacół idei zblżenia obu bratnich narodów do wzięcia udziału w uroczystej Akademji w 13-tą rocznicę zjednoczenia królestwa Jugosławji, która odbędzie się w sali ratuszowej we wtorek, 1 grudnia br. o godz. 7.45 wiecz. Akademia połączona będzie z koncertem, w którym udział biorą pp. Helena Puchalska (śpiew), A. Harasowski (fortepian), prof. Cz. Krzyżanowski (recytacja z muzyką), kwartet Polsk. Tow.

Muzycznego (z prof. Czaplńskim), oraz chór technicki i orkiestra 40 pp. Wstęp wolny.

Przeciw projektowi nowego prawa małżeńskiego odbył się wczoraj tłumny wiec w sali Domu Katolickiego przy ul. Gródeckiej. Zebranie zajął ks. prof. dr. Sztydecki. Po powołaniu do prezydium pp. senatora Thulliego, Marczyńskiej, Tokarskiego i Gajewskiego, wygłosili referaty prof. dr. Leon Halban i ks. prof. dr. Wyszynski. Przemawiał ponadte senator prof. dr. Makarewicz, przedstawiając przebieg prac nad odnośnym projektem w Komisji kodyfikacyjnej. Rezolucję protestującą przeciw wprowadzeniu w życie tego rodzaju reformy prawa małżeńskiego odczytał r. Liebhardt. Uchwalono ją jednogłośnie, postanawiając wystać do Rządu petycję z masowymi podpisaniami, z domaganiem się odrzucenia tego projektu.

Lwowskie Towarzystwo Fotograficzne. W poniedziałek dnia 30 listopada 1931 wieczór rzutniczy z dyskusją w Lwowskim Towarzystwie Fotograficznym, Lwów, ul. Sokoła 1. 4. W styczniu odbędzie się 13 wystawa Fotografiki Polskiej w salonach Towarzystwa Sztuk Pięknych we Lwowie. Formularze zgłoszeń wydają Lwowskie składy fotograficzne i gospodarz wystawy p. Huber, Lwów, ul. Trzeciego Maja 5. Telefon 35-57.

Z Towarzystwa Przyjaciół Francji. W najbliższych dniach zwłata do Lwo-wa w podróży okrężnej po Polsce wybitny lekarz francuski dr. Muraz, który spędził ćwierć wieku w kolonjach francuskich w Afryce środkowej i zwalczając tam epidemie, wielkie położył zasługi. Zamierza on podzielić się z naszą publicznością spostrzeżeniami i doświadczeniami nabytymi w ciągu tej działalności, ilustrując wywody licznymi przeżroczkami. Temat wielce zajmujący, a mający znaczenie i dla naszych stosunków emigracyjnych, jak również powaga prelegenta, gorąco poleconego przez Towarzystwo France-Pologne w Paryżu, wróżą jego wykładowi żywe zainteresowanie nietylko wśród specjalistów zawodowych.

Tajemnicze zwłoki młodej dziewczyny znalezione na polach Hołoska Wielkiego. Zrazu nie wiadomo, kim jest samobójczyni, obok której leżały dwie flaszeczki, wypróżnione z nieznaną trucizną oraz słownik polsko-francuski. Wczoraj stwierdzono, iż odebrała sobie życie otruszywszy się lyzolem. 22-letnia Blima Moersel, pomocnica krawiecka. Przyczyny samobójstwa na razie nie ustalono.

Smutny dzień miał wczoraj Abraham Klausner, zamieszkały przy ul. św. Anny pod 1. 1. Wróciwszy do domu przekonał się, iż dokonano tam włamania, zabierając garderobę męską i biżuterję wartości 3.435 zł.

Sprytny oszust Władysław Bałaniuk wyłudził od bezrobotnego Jana Bara na Zniesieniu za wyrobienie posady 720 zł. Organa policyjne pouczą sprytnego pośrednika, że z kodeksem karnym zadzierać nie można.

KRAJOWA

BORYSŁAW. Szwajcarskie Towarzystwo naftowe „Terma“ zwróciło się do gminy Modrycza powiat Drohobycz z propozycją wydzierżawienia mu terenów gminnych na przeciąg 25 lat, celem eksploatacji roponośnych złóż naftowych.

Rada gminy Modrycza na posiedzeniu w dniu 26 b. m. uchwaliła wydzierżawić firmie „Terma“ swoje tereny z tem, że rozpoczęcie wierceń poszukiwanych ma nastąpić z początkiem wiosny 1932 r.

BORYSŁAW. Pertraktacje o prace. W związku z mającymi się powtórnie rozpocząć w dniu 2 grudnia br. pertraktacjami delegatów związków robotniczych a przedstawicielami przemysłu naftowego w sprawie rewizji umowy zbiorowej, związki zawodowe PPSCKW odbywają zgromadzenia. Na zgromadzenia te jednak wstęp bezrobotnym jest wzbroniony, co wywołało wśród bezrobotnych silne rozgorczenie, gdyż delegaci związków wysuwają żądanie 6-godzinnego dnia pracy. Motywowali je w czasie pertraktacji chęcią przyjęcia z pomocą bezrobotnym.

MAGAZYN POŚCIELI R. Drzala, Lwów — Chorążczyzna 5 (obok kina Apollo) poleca kołdry, materace i pościel po najniższych cenach. Przerabia kołdry po 6 zł., materace po 8 zł.

Sztuka Wilna.

Wrażenia z odczytów Sław-woja o Wilnie.

Wieczory Sław-woja, mają tę doniosłość nadzwyczajną, iż umożliwiają drogą po części naukową, po części wzniosłe poetycką, poznanie istoty sztuki pięknej, która musi być wykładnikiem i rozumu i uczucia.

Towarzystwo opieki nad zabytkami we Lwowie, korzystając z pobytu p. Sław-woja, uprosiło go o wygłoszenie dwóch wykładów z dziedziny twórczości, jaka jest ozdobą najpowabniejszą naszej stolicy północnej. Temi dwoma wykładami wspomniane Towarzystwo podobnie w tym roku jak i dawniej rozpoczęło szereg wieczorów poświęconych szerzeniu znajomości Sztuki.

Chodzi bowiem o to, by każdy z nas wyrobił w sobie świadomość, popartą zrozumieniem czynnika myślowego, a zarazem pierwiastka uczuciowego: świadomość, która stwarza zamysłowanie t. j. największą siłę w ocenianiu Piękna. Na podstawie zamysłowania, w związku z pomnikiem, objawia się owa dusza, która żyje nieśmiertelnie pod postacią Sztuki Pięknej.

I oto co najważniejsze w wykładach Sław-woja: słuchacz i widz odnajduje duszę polską, zaklętą czarownic w kształt dziejowych stylów. Sław-woja wydobywa na jaw prawdę bardzo ciekawą o istnieniu powinowactwa duchowego Wilna ze Lwowem. I jeżeli dziś tak jakoś się składa, że duszy polskiej właściwie nikt nie widzi, nie szuka, jej przeszłość ocenia się ze strony najbardziej ujemnych, jakąż to zasługą Sław-woja, gdy poprzez wywody jego i mądre i wzniosłe, a malownicze, snuje się szlachetność i cnota duszy polskiej, zaklętej w kształt murów i kamieni.

Piszemy mu się z wdzięcznością za jego trudy w walce z przeszkodami.

Prof. dr. Jan Sas Zubrzycki.

Monografia o Prezydencie Ignacym Mościckim.

Nakładem świeżopowstałego w Warszawie „Instytutu propagandy państwowo-twórczej” ukazała się jako

Poprzez Amerykę.

Chicago - miasto zbrodniarzy. — Policja prywatna. — Przestępstwa według taryfy. — Szkoły dla przestępców. — Asekuracja przed włamaniem i kradzieżą.

Chicago „cieszy się” w Europie opinią miasta przestępców. Zrozumieć jednak sytuację w Chicago może tylko ten, kto zapomniał na chwilę o warunkach życia w Europie, o policji europejskiej, o przestępcach europejskich. Większość zbrodni rozgrywa się w Chicago między światem policji a przestępców, w obrębie społeczeństwa samych przestępców. Amerykanie mają zresztą o swojej policji zupełnie inne pojęcie niż Europejczycy. Cieszy się ona w Stanach opinią skorumpowanej organizacji, nie zająca szacunku w kołach mieszczaństwa. Amerykanin, mieszkawiec Chicago czy Buffalo lub Nowego Jorku, nie ufa swej policji, obawia się jej raczej. Banki i wielkie koncerny utrzymują własną policję prywatną, zamożne dzielnice miejskie organizują własną straż, milionerzy utrzymują dla własnej ochrony dobrze płatnych detektywów. Stąd ta niezrozumiała na gruncie europejskim popularność i popłatność instytutów à la Pinkerton w Stanach, których istnienie i prosperują dziesiątki.

Przyznać należy, iż przestępstwo jako czyn kwalifikowane jest i oceniane w Ameryce inaczej, niż w Europie. Prohibicja stworzyła np. cały przemysł, całą klasę ludzi obchodzących

pierwszy tomik biografii biograficznych, praca Henryka Cepnika pt.: „Ignacy Mościcki, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. Zarys życia i działalności”. Autor w pracy tej, doprowadzonej do ostatnich czasów, w sposób przystępny, a żywy i barwny kreśli kołaje życia Prezydenta Mościckiego, wydatniając poszczególne etapy jego bogatej w pomyślenia i zasługi działalności na polu naukowym i obywatelskim, w kraju i zagranicą, a osobno działalność na stanowisku Głowy Państwa Polskiego. Końcowy rozdział jest poświęcony Pani Prezydentowej Mościckiej i jej

Z Teatru Rozmaitości.

O niewidomym Kaziu, wróźce Szczęsnej i królowie Rajskich Bzów.

Baśń w 5 aktach Marty Kubiszynówny z ilustracją muzyczną Lesława Jaworskiego.

Teatr Rozmaitości rzetelnie pracuje dla swoich najmłodszych bywalców, tym razem na południowej premierce sobotniej ujrzelśmy bajkę lwowskiej pisarki dla dzieci, Marty Kubiszynówny, która wprowadziła dziełkę w świat czarodziejski.

Czarodziejskie bajki! Pamiętamy, jak pociągaly nas one, rozpięściły i dręczyły w naszym dzieciństwie. Autorka sięgnęła do własnego skarbca wspomnień, nie licząc się z fantazją i potrzebami umysłowymi dzisiejszego dziecka. To, co dla nas było codziennym pokarmem: strachy, czarownice i smoki — dla współczesnego dziecka jest już okropnością.

Z rykiem niedźwiedzia i smoka rozlega się na widowni krzyk dziecięcy; a to nie powinno być celem przedstawienia. Grimmowski sposób bawienia dzieci, polegający na przerażeniu wątplych duszyczek, wyszedł z mody i został wręcz wyklęty. To też trochę niepotrzebne były te dreszcze zgrozy, wydobyte przez autorkę z Grimmowskiego repertuaru.

Pozatem jednak „Ślepy Kazio” zawiera wiele piękna zapomnianej bajki. Szlachetny rycerzyk, wyzwalający królową, dobra babusia, gruby król, trefnis, a przedewszystkiem mnóstwo duchów, duszków, wróźek, kwiatów i krasnoludków uczyniły z przedstawie-

działalności społeczno-obywatelskiej.

Książkę, objętości 10 arkuszy druku, a wydaną bardzo starannie, zdobią liczne ilustracje. Jest to jedyna dotąd monografia, obrazująca szczegółowo życie i działalność Prezydenta Mościckiego i już z tego względu zasługuje ona na uwagę ogółu.

Jako drugi tomik tego wydawnictwa ukaze się wkrótce praca tego samego autora, poświęcona Marszałkowi Piłsudskiemu i charakteryzująca jego działalność i zasługi na tle dziejów wyzwolenia Polski.

O stronie muzycznej trudno coś powiedzieć, gdyż poza baletem była prawie niedosłyszalna (fortepian za sceną). Była to najslabsza, a zarazem najmniej szarmonizowana z całością część przedstawienia. A szkoda, gdyż nazwisko ś. p. Lesława Jaworskiego zainteresowało publiczność.

J. G. Ł.

Wiadomości sportowe.

ZAKOŃCZENIE MISTRZOSTW LIGI.

Wczoraj odbyły się końcowe rozgrywki o mistrzostwo Ligi. Cztery wczorajsze spotkania przyniosły następujące wyniki: Czarni pokonali we Lwowie Cracovię 2:0, (10). Pogoń uległa mimo ładnej i ambitnej gry Legji w Warszawie 1:2 (1:1), zajmując ostatecznie w tabelce 4-te miejsce. Wisła dzięki zwycięstwu nad Garbarnią 3:2 (2:1) zdobyła tytuł wicemistrza na rok 1931, zaś Ruch zwyciężając Warszawiankę 2:1 (0:0), wysunął się na 6 miejsce w tabelce, która ostatecznie przedstawia się następująco:

	gier	pkt.	stos.	bramek
1. Garbarnia	22	30	51:22	
2. Wisła	22	29	53:30	
3. Legja	22	29	57:34	
4. Pogoń	22	28	47:33	
5. Ruch	22	25	45:46	
6. Ł. K. S.	22	24	48:38	
7. Warta	22	23	56:34	
8. Polonia	22	18	34:46	
9. Cracovia	22	18	33:52	
10. Czarni	22	16	28:50	
11. Warszawianka	22	13	36:60	
12. Lechia	22	11	23:66	

Tytuł króla strzelców ligowych na rok 1931 uzyskał Kisielński z Wisły, zdobywając 25 bramek, dalsze miejsca zajęli Kozok i Herbsteich.

POLSKI ŚLĄSK - NIEM. ŚLĄSK.

Zawody hokejowe odbyte w Katowicach przyniosły wynik 1:1.

LEGJA W BERLINIE.

Legja - Brandenburger S. C. 6:0 (3:0, 2:0, 1:0). Zasłużone zwycięstwo wojskowych w hokeju lodowym w Berlinie.

WAWEL - HASMONEA 8:6.

Zawody bokserskie rozegrane wczoraj dały zwycięstwo mistrzowi Krakowa.

TURNIEJ GIER SPORTOWYCH.

Odbyty wczoraj staraniem „Sokoła Macierzy” turniej trójkowy w siatkówce przyniósł zwycięstwo doskonałej drużynie „Sokoła z Gródka Jagiel”, który w finale pokonał „Sokół Macierz” 3:1. W turnieju wzięło udział 18 drużyn.

MAKKABI ZWYCIĘŻA ŁOTYSZÓW.

Makkabi warszawska pokonała reprezentację Rygi 8:6.

Z LWOWSKIEGO TOWARZYSTWA ŁYZWIARSKIEGO.

Na ostatnim posiedzeniu Zarządu postanowiono wobec zniżki płac urzędniczych i powszechnego kryzysu — wydatnie zniżyć ceny kart sezonowych dla urzędników w drodze zniżek, oraz dla uczącej się młodzieży, jak również wszystkie ceny wstępów dziennych.

Lwowskie Towarzystwo Łyżwiariskie wysłało dwu łyżwiarzy amatorów na kurs instruktorski do Katowic, gdzie pod kierunkiem dwóch trenerów zagranicznych, specjalistów — jednego dla jazdy sztucznej, drugiego dla jazdy popisowej — będą pobierać naukę do dnia 19 grudnia br. — Po powrocie będą bezpłatnie udzielać wskazówek w jeździe sztucznej, uczęszczającym na tor L. K. T., którzy zechcą ćwiczyć w tym dziale.

Również tutejsi mistrze Polski w jeździe parami pp. Bilorówna—Kowalski, którzy delegowani zostali do Budapesztu celem dalszego kształcenia się pod kierownictwem tamtejszego trenera — ofiarowali się również po powrocie około 15 grudnia b. r. udzielać bezpłatnie wskazówek w jeździe parami i tańcach parom cokolwiek zaawansowanym.

Sprzedaż sezonówek rozpocznie się z dniem 30 b. m. w Sekretarjacie L. T. Ł. przy ul. Pełczyńskiej 53 od godz. 9-tej rano.

O ile obecna temperatura utrzyma się, otwarcie toru nastąpi w pierwszych dniach grudnia.

gangster'a czy bandyty. Musi przejść szkołę. Musi otrzymać „dyplom”. W Chicago wykryto i zlikwidowano w ostatnich czasach osiem „liceów”, z których każde posiadało specjalne Wydziały, np. rozbijania szyb wystawowych, podkładania bomb pod drzwi, podpalania budynków, psucia torów kolejowych i t. d. i t. d.

Przestępczość stwarza skomplikowane sytuacje. Napastowani, gnębieni kupcy, domy handlowe, przedsiębiorstwa próbują asekurować się przed zamachami, włamaniami, kradzieżami. Wchodzą w kontakt z przywódcami band. Układają się z nimi. Za tyle a tyle to setek czy tysięcy dolarów okupu rocznego banda „czarnego Jima” czy „krzywego Johna” obowiązuje się nie dopuszczać do okradzenia sklepu, magazynu, biura w tej a tej dzielnicy. Umowa dotrzymywana jest skrupulatnie. Przestępcy opłacani bronią nawet swego „klijenta” przed napadem jakiegoś outsider'a, któryby chciał eksploatować cudzą w tym wypadku grządkę.

Biada jednak tym, którzy odrzucają propozycję „asekurowania się”, złożoną przez przedstawiciela bandy Jima czy Johna. Nie pomoże im ani policja, ani mocne zamki, ani detektywi. Sklep ich będzie napastowany, okradziony, podpalony. Oni sami padną ofiarą napadu, pewnego wieczora, na bocznej ulicy. Porachują się z nimi. I wreszcie oporny „klijent” podda się. Podpisze umowę z „towarzystwem asekuracyjnym”, wpłaci okup, i za tę cenę będzie korzystał z bezpieczeństwa.

R. R.

prawo, a jednak tolerowanych i przez opinię amerykańską w pewnym sensie cenionych. Prasa amerykańska traktuje przestępstwa w wielkim stylu jako sensację, przestępców przedstawia jako rekordzistów — a rekord w Ameryce stwarza renomę i sławę. Stąd też przestępcy chlubią się reklamą prasową i starają się na nią zasłużyć swymi wyczynami.

W Ameryce, w wielkich miastach istnieją całe armie zawodowych kryminalistów, specjalistów od zamachów bombowych, podkopów, mistrzów władania karabinem maszynowym, granatem ręcznym. Ludzie ci są w każdej chwili do dyspozycji „interesantów”: za odpowiednią cenę, według ustalonej taryfy, można zawsze wynająć specjalistę, lub całą bandę fachowców od włamań, morderstw, zamachów na pociąg i t. d.

Rozpowszechnienie zbrodni stwarza curiosa specyficznie amerykańskie. W Chicago i Nowym Jorku istnieją np. krawcy, warsztaty krawieckie, których specjalnością jest szycie ubrań ze schowkami na broń.

Przy tak szerokim zastosowaniu metod i sposobów przestępczości, nie każdy amator może odrazu zająć się intratnym rzemiosłem włamywacza,

Stulecie chloroformu.

W październiku r. ub. upłynęło sto lat od chwili ukazania się na łamach prasy fachowej pierwszych wzmianek o chloroformie.

Wprawdzie dopiero po 1848 r. zupełnie zniechucia chorego tym narkotykiem dokonał dr. J. H. Simpson w Edynburgu, nie mniej stulecie istnienia chloroformu musi być obchodzone od chwili wynalezienia tego środka.

Co się tyczy jednak tego wynalazku, to dotychczas jeszcze trwa o pierwszeństwo pod tym względem spór naukowy.

Amerykanie upierają się przytem, że wynalazcą chloroformu jest rodak ich, aptekarz nowojorski, Samuel Gutrye, ponieważ jednak okazało się, że Gutrye nie wiedział nawet, że ma w ręku nowy związek chemiczny, niebrany więc jest poważnie w rachubę przez świat naukowy. Niewątpliwymi nato-

miast twórcami chloroformu, świadomymi zupełnie doniosłości swego odkrycia, byli: aptekarz paryski Eugène Soubeiran i słynny chemik niemiecki, Justus Liebig. Ale i tu powstaje pytanie, który z nich dokonał pierwszy swego odkrycia, pierwsza bowiem wzmianka o odkrywaniu Soubeirana znajduje się w protokóle z odbytego dnia 24 października 1931 r. posiedzenia paryskiego Towarzystwa farmaceutycznego, pierwsza zaś wiadomość o odkrywaniu Liebiga — w artykule, umieszczonym w zeszyt „Poggedorfs Annalen“ z listopada 1931 r.

Wynika z tego, oczywiście, że i Liebig musiał dokonać swego odkrycia jeszcze w październiku 1931 r., co zniewala chyba do uznania i Soubeirana i Liebiga jednocześnie za ojców chloroformu.

Z wydawnictw periodycznych.

„Świat“. Tygodnik. Bieżący, czterdziesty ósmy zeszyt „Świata“ przynosi aktualną ankietę na temat projektu nowego prawa małżeńskiego. Głosy świetnych powieściopisarzy Zofji Nalkowskiej oraz Wandy Miłaszewskiej wnoszą wiele ciekawego światła w sprawie i ważne zagadnienie społeczno-prawne. Stefan Kiedrzyński wesoło feljetonizuje w artykule zatytułowanym „Zielona dojrzałość“. Hanna Mortkowiczówna opowiada swoje wrażenia z podróży od „Beskidów do Alp“. Janina Strzelecka pisze o „Sztubie w życiu“. Poza to znajdujemy wiele feljetonów, artykułów, informacji w zwykłych działach: z tygodnia, teatru, co czytać, kino, rozrywki umysłowe. Liczne, ciekawe ilustracje zdobią ten bogaty, treściwy zeszyt. Powieść Andrzeja Struga pt. „Ostatni Film Ewy Eward“ stanowi znakomitą sensację beletrystyczną.

„Młoda Matka“, dwutygodnik. Ostatni — 22 numer — zawiera następujące artykuły: „Czy i jak dalece placz dziecka może wpłynąć na powstanie przepukliny“ Dr. S. Średnickiego; „Odżywianie dzieci limfatycznych“ Dr. Pawła Baumrytera; „Z higieny macierzyństwa — próbnica zębów“ Dr. J. Śmiarowski; „Miód dla dziecka“ Brzóska-Guderskiej; „Rozmowa z dzieckiem na spacerze“ Dr. C. Bańkowskiej i artykuł pedagogiczny P. t. „Dzieci trudne“ Anny Podgórskiej.

„Wiedza i Życie“ — miesięcznik poświęcony popularyzacji wiedzy. W ostatnim zeszycie październikowym znajdujemy następu-

jące artykuły: dokończenie pracy dr. Antoniego Bolesława Dobrowolskiego p. t. „Kraje polarne“; „Zagadnienie nieśmiertelności zwierząt“ Jana Dembowskiego. „Przechadzki po Pompejach“ Dr. Stanisława Lenkowskiego. „Prawo patentowe“ Dr. Józefa Górskiego. „Z zagadnień polityki pieniężnej“ J. Barskiego. „Gustaw Wyneken“ i „Kultura młodzieży“ Jerzego Kantorowicza. Numer uzupełnia artykuł p. t. „Psychotechnika na usługach kolejnictwa“ oraz dział „Z szerokiego świata“ i „Wśród książek“.

„Świat Kobiecycy“. Nr. 23 ilustrowanego dwutygodnika „Świat Kobiecycy“ zainteresuje wszystkie panie ze względu na piękne modele miod, projekty efektywnych upominków gwiazdkowych do wykonania w domu i na treść literacko-społeczną, w której dr. J. Fraenklowa omawia przystępnie kwestję „Zaburzeń psychicznych u dziecka“; Zygmunt Lityński przedstawia „Blaski i mroki Berlina“ w artykule ujętym lekko i żywo; G. Duhamel: „Papuga“ poucza jak wychowywać nie należy, a przytem ubawi serdecznie; Michałina Grekowicz podaje ocenę krytyczną ostatniego tomu noweli Heleny Filochowskiej „Kobra“, a S. Pr. zaznaja nam z wartościami głębokiej i pięknej książki Haliny Górskiej: „Nad czarną wodą“. Portrety obu autorek zapewne ucieszą Czytelniczki i Czytelników. Poza to „Przegląd Wydawnictw“ zajmuje się ostatnimi nowościami. Następnie Tadeusz Michał Nittman daje początek noweli: „Szyby o zmroku“, a Włodzimierz Lewik wdzięczny wiersz „Dziewczynki“. — Z artykułu „Z hi-

gjeny i kultury ciała“ dowiemy się ciekawych rzeczy o tem „Co nam szkodzi“ — a z „Ploteczki o modzie“ nabędą panie praktycznego poglądu nie tylko o tem co modne, ale jak można ubrać się oszczędnie i jak nie należy ubierać się na — posiedzenia. Dobra Gospodyni podaje tanie przepisy na pieczywo świąteczne.

Co usłyszymy przez radio?

(Audycje własne Rozgłośni Lwowskiej oznaczone drukiem półtłustym).

Wtorek, 1 grudnia.

LWÓW (381). Godz. 11.40: Trans. z Warszawy. Przegląd Prasy Krajowej PAT. — 11.58: Retransmisja sygnału czasu z Obserwatorium Astronomicznego w Warszawie, hejnału z Wieży Mariackiej w Krakowie. Odczytanie programu na dzień bieżący. — 12.10: Koncert z płyt gramofonowych. Płyty z firmy Kaim i Syn we Lwowie, ul. Kopernika 11. — 13.10: Trans. z Warszawy. Urz. komunikat Państw. Instytut. Meteor. — 13.15: Trans. z Warszawy. Komunikat gospodarczy. — 13.25—13.35: Przerwa. — 13.35: Trans. z Warszawy. Muzyka ludowa. — 13.40: Trans. z Warszawy. Pogadanka rolnicza. — 14.15: Trans. z Warszawy. Muzyka ludowa. — 14.20: Trans. z Warszawy. Pogadanka rolnicza. — 14.35: Trans. z Warszawy. Zakończenie I-go kursu rolniczego — uwagi. — 14.40—15.15: Przerwa. — 15.15: Trans. z Warszawy. „Chwilka lotnicza“. — 15.20: Trans. z Warszawy. Gięda pieniężna. — 15.25: Muzyka z płyt gramofonowych i „Silva rerum“. — 15.50: Trans. z Warszawy. Program dla dzieci starszych: a) Opowiadanie dr. Zofji Dąbrowskiej „Wróg i przyjaciel człowieka północny“. b) Feljton p. Jana Milewskiego „Wasi niezwykli rówieśnicy“. — 16.15: Płyta gramofonowa. — 16.20: Trans. z Krakowa. „Jak mieszkało w czasach przedhistorycznych“ wygł. prof. Józef Żurowski. — 16.40: Muzyka z płyt gramofonowych (muzyka leśna). — 17.10: Odczyt z Warszawy. Stosunki pol. jugosłowiańskie w przeszłości. — 17.35: Trans. z Warszawy. Popularny koncert symfoniczny w wyk. orkiestry Filharmonii Warsz. pod dyr. Grzegorza Fitełberga i Geni Sadero (śpiew). — 18.50: Rozmaitości. — 19.10: Odczytanie programu na dzień następny. — 19.15: Trans.

z Warszawy. „Porady prawne dla rolników“ wygł. mec. Zygmunt Nadratowski. — 19.25: „Logika języka“ część II-ga, wygł. dyr. Artur Passendorfer. — 19.40: Płyta gramofonowa. — 19.45: Trans. z Warszawy. Prasowy Dziennik Radiowy. — 20.00: Transmisja z wielkiej sali ratuszowej we Lwowie, uroczystej audycji urządzanej staraniem Ligi polsko-jugosłowiańskiej. — 21.55: Trans. z Warszawy. Skrzynka poczty. techniczna, korespondencja bieżąca o mowie i porad technicznych udzieli p. Wacław Frenkiel. — 22.10: Trans. z Warszawy. Recital fortepianowy Leopolda Münzera. — 22.40: Trans. z Warszawy. Dodatek do Prasowego Dziennika Radiowego. — 22.45: Trans. z Warszawy. — Urz. komunikat Państw. Instytut. Meteor. — 22.50: Trans. z Warszawy. Wiadomości sportowe. — 22.55: Przerwa. — 23.00—24.00: Trans. z Warszawy. Muzyka lekka i tańeczna.

Ostatnie wiadomości giełdowe.

GIĘDA WARSZAWSKA.

Warszawa, 30 listopada.

WALUTY: Dolar 8,88.

PAPIERY PROCENTOWE: 3% p. b. budowlana 31,75; 4% p. inwestycyjna 79,75; 4% p. inwestycyjna seryjna 41,75; 7% p. stabil. 58,00—56,00.

DEWIZY: Holandia 358,60; Nowy Jork 8,92; Paryż 34,90; Praga 26,43; Szwajcaria 173,10; Londyn 31,25—31,10; Włochy 46,00.

AKCJE: Bank Polski 109.—; Sole potas. 92.—; Cukier 18,50.

B. lekarz kliniki prof. Wenkebacha i Wilhelm Neumana w Wiedniu, specjalista chorób wewnętrznych

Dr. E. KONSTANTIN

Lwów, ul. Gródecka 89, tel. 105-20.

Prześwietlenie Rentgenem. Diatermia. Lampe Kwarce. Przyjmuje całodziennie.

WALNE ZGROMADZENIE CZŁONKÓW ZWIĄZKU WSPÓŁDZIEL. KREDYTOWEGO Stow. zarej. z ogr. poręką we Lwowie w likwidacji odbędzie się dnia 9 grudnia 1931 o godz. 16.30 w kancelarii adw. Dra Izidora Feilesa we Lwowie, ulica Kościuszki liczba 8 I piętro.

Porządek dzienny:

- 1) Odczytanie protokołu ostatniego Walnego Zgromadzenia.
- 2) Sprawozdanie likwidatora wraz z wnioskiem na uznanie likwidacji za ukończoną i wykreślenie stowarzyszenia oraz jego firmy likwidacyjnej z rejestru.
- 3) Absolutorium dla likwidatora.

W razie, gdyby powyższe Walne Zgromadzenie nie mogło się odbyć dla braku wymaganej dla kompletu ilości członków, odbędzie się następne Walne Zgromadzenie członków dnia 9 grudnia 1931 o godz. 17 w powyższej kancelarii z tym samym porządkiem dziennym, a na tem Zgromadzeniu mogą zapasć ważne uchwały bez względu na ilość obecnych. 9280

DR. IZYDOR FEILESA, zast. prez.
DR. RUBIN SOKAL, likwidator.

FILIP MACDONALD.

47)

Cztery dni.

Przekład autoryzowany z angielskiego.

— Pomyśl o tem, co powiedziałem — odparł Antoni. — Posuwamy się. Nie marnujemy czasu. W ciągu tego jednego dnia dokonaliśmy więcej niż można się było spodziewać. Roztkliwienie się nie pomoże ani nam, ani jej. — Wziął ją pod brodę i zajrzał z uśmiechem w czarne oczy. Nie zapominaj o Dollboysie. A czego się jeszcze jutro dowiemy? Co nam ten dzień przyniesie? Dollboys jest dla nas prawdziwym darem bogów. Nie wiem, co byśmy zrobili bez niego. To jest odkrycie, z którego można się cieszyć. Położ się kochanie, i marz o Dollboysie. Kto wie — może Bóg da, że jego zeznanie okaże się decydujące. Nie powiedziałem, że to jest niemożliwe. Może on nam wskaże naszego X-sa i powie jego nazwisko? Nie jest to bardzo prawdopodobne, ale nie jest też nieprawdopodobne... Ale cokolwiek on powie, możesz być pewna, że jego rewelacje naprowadzą nas na właściwą drogę. Możesz się założyć o swoje małutkie, kosztowne pantofelki.

Łucja otrząsnęła się z rozpaczliwej, beznadziejnej litości i jej błada twarz ożywiła się radosną różowością. Znow poczuła się pełną wiary i zapału.

— Ale... ale — przerwała. — Czy to wszystko, cośmy dziś zauważyli — to dziwne zachowanie się niektórych gości, te rozmowy...?

— Okażą się uzasadnione. Zobaczysz — dopowiedział Antoni. — Przy puszczaam, że po zeznaniach Dollboysa, większość tych niezrozumiałych rzeczy wyjaśni się automatycznie. A dalsze nie będą też pewnie przedstawiały wielkich trudności. Zeznania Dollboysa otworzą nam dalsze punkty wyjścia.

Patrzył teraz nie na Łucję, lecz w przestrzeń nad jej głową. Twarz jego wydawała się w tej chwili dziwnie porożniona.

Łucja popatrzyła na niego, złapała oddech i rzekła cichym głosem:

— Co z nim zrobisz?... A jeżeli on się uprze i nie zechce nic powiedzieć?

Antoni oprzytomniał. Uśmiechnął się i rzekł:

— Musi. Dużo powie. Zobaczysz.

Łucja zadrżała lekko. Oczy jej tkwiły w jego twarzy.

— Nie lubię na oiebie patrzeć, kiedy masz taki wyraz twarzy — rzekła niepewnie. — Chociaż...

Antoni wskazał na zachodnią ścianę pokoju.

— Pamiętaj o niej — rzekł. — Przed chwilą kazałem ci o niej nie myśleć, ale w innym sensie... I pamiętaj o Bronsonie... W naszych rękach... — Nie dokończył zdania, tylko dodał zmienionym tonem. — Ale w tej chwili pamiętaj tylko o tem, że muszę wstać za cztery godziny i że jeżeli w ciągu trzech minut nie będziesz w łóżku, to cię wybije. I żebyś mi zaraz usnęła, bo nad wszystkim czuwa twój mąż.

ROZDZIAŁ V.

Sobota.

I.

Nad okolicą leżała gęsta, nieprzenikniona warstwa mgły. Niewidoczną drogą włókł się samochód. Antoni siedział przy kierownicy. Obok niego kuili się Dyson, owinięty w nieprzemakalny płaszcz, niemożliwie zniszczony i wyplamiony. Na stopniu stał zgięty w pół Flood i trzymając się drzwiczek i odwiertnika obserwował drogę i udzielał Antoniemu wskazówek, które dy ma jechać. Głos mu skrzypiał jak zardzewiałe wrota.

Pierwsze półtorej mili przebyli w ciągu dwudziestu minut, które wydały im się godziną. Dyson owinał się jeszcze szczelniej w swój okropny płaszcz i rzekł:

— Spróbujmy iść pieszo. Będzie prędzej.

Antoni potrząsnął głową.

— Może się wyjaśnić, w każdej

chwili. I zresztą zanimby pan wrócił, jużby się zapewne wyjaśniło.

Posuwali się noga za nogą. Chwilami mgła rzędła na przestrzeni kilkunastu kroków i znow spadała jeszcze gęstszym tumanem niż poprzednio. Ale jechali trochę prędzej. Pozostałe półtorej mili przebyli w ciągu niespełna dziesięciu minut i Flood nie pomylił się co do zakrętu.

Wielka maszyna zjechała z bitej drogi w wiejską drożkę i zaczęła skakać po wybojach. Nagle stał się ciut, biała noc skończyła się i przed jadącymi roztoczył się szary, listopadowy krajobraz, podobny w swej wyrazistości do ogromnego stalorytu. Trzej dektetywi zamrugali powiekami i złożyli ciche dziękczynienia. Przed nimi na lewo wznosiły się strome wzgórza. Sama dolina przedstawiała chwilowo morze rozplywających się mgieł.

Po prawej stronie leżała farma Dollboysa. Na podwórzu nie było widać żywej duszy. Jedynym dowodem istnienia tu ludzi był nowy, błyszczący, ciężki rower, oparty o ścianę domu, po prawej stronie od głównego wejścia. Wjeżdżając w bramę, Antoni i jego towarzysze zauważyli, że wejście to było otwarte. Zegar w samochodzie wskazywał za dziesięć siódma. Antoni spojrzął na ikominy, z których się nie dymiło, potrząsnął głową ze zdziwieniem i zatrzymał maszynę.

(C. d. n.)

CENA OGŁOSZEŃ: Za 1 wiersz milimetry 1-szpaltowy kolumny 3-lamowej w ogłoszeniach zwykłych za tekstem) 15 gr. — za 1 wiersz milimetry 1-szpaltowy kolumny 4-lamowej w nadesłanem nekrologii 40 gr. — w kronice, repertuarze, na stronach tekstowych, w dzieln. gospodarczym, paski na stronach tekstowych 60 gr. — po kronice 50 gr. na 1-szej (pod nagłówkiem) 80 gr. — drobne ogłoszenia za słowo 10 gr. — drobne ogłoszenia kupno i sprzedaż za słowo 15 gr. — Cała strona: ogłoszeniowa 400 zł. — tekstowa 600 zł. — pierwsza (pod nagłówkiem) 800 zł. — Ogłoszenia tabelaryczne 50%, — zamiejscowe 30% droższe. — Za terminowy druk ogłoszeń Wydawnictwo nie odpowiada.

„Drukar. na Polska, Lwów, ul. Chorążczyzny 17, tel. 29-39, pod zarządem Władysława Germana. — Należytość pocztowa opłacona ry. załtern.